

TMMOB

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

HATAY İLİ ASBEST TEKNİK İNCELEME RAPORU

6 Şubat 2023 tarihinde yedisi büyükşehir olmak üzere toplam 10 ilde meydana gelen depremlere hazırlıklı olunmadığı için depremler Afet'e dönüşmüştür. Ancak ne yazık ki bölgedeki büyük enkaz ve katı atıkların yönetimi de bilime, tekniğe ve mevzuatlara uygun bir şekilde yönetilmediğinden dolayı yeni bir Afet'e dönüşmektedir. Bu süreçte atık yönetiminde yapılan tüm işlemlerin değerlendirmesi toplumun geniş kesimlerince yapılacak ve gerekli sonuçlar çıkarılacaktır. Depremin üzerinden aylar geçmesine rağmen atık yönetiminde yapılan yanlış uygulamalardan dolayı bölge halkının ilerleyen yıllarda çok ciddi halk sağlığı sorunları ile karşılaşacağı, aynı zamanda bölgede atık kirlenmesi ile ekolojik yıkım etkisi oluşturacağı anlaşılmaktadır.

Bölgede Yapılan Çalışmalar

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, deprem bölgesinde ilk günlerden itibaren çalışmalar yaparak çevre kirliliği, ekolojik yıkım, halk sağlığı, suya erişim gibi yaşam konularında değerlendirmeler yaparak teknik raporları yayınlamıştır.

Şubemiz 21-22 Nisan 2023 tarihlerinde Hatay ve Samandağ ilçesinde 3 adet döküm sahası ve bir adet yerleşim yerinden olmak üzere toplam 8 adet katı asbest katı numuneleri alarak analiz ettirmiş ve değerlendirmiştir.

TMMOB

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Asbest Numunesi Alınan Yerler

Yeşilköy Antakya-Samandağ Yolu-Samandağ

TMMOB

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Yeşilköy İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Döküldüğü Saha-Samandağ

TMMOB

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

ÇamlıYayla İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Döküldüğü Saha-Samandağ

TMMOB

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Narlıca İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Döküldüğü Saha-Antakya

TMMOB

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Asbest Numunesi Sonuçları

Toplamda 4 lokasyondan 8 adet katı asbest numunesi alınmıştır. Alınan 8 numunenin 4 adedinde asbest tespit edilmiştir. Numune alınan bütün bölgelerden en az bir adet asbestli malzeme bulunmuştur.

Numune No	Numune Tanımı	Sonuç	Malzeme
1	Yeşilköy 1	Chrysotile	Eternit
2	Yeşilköy 2	Chrysotile	Eternit
3	Narlıca 3	Asbest Bulunamamıştır	Sıva
4	Yeşilköy 3	Asbest Bulunamamıştır	Bilinmiyor
5	Narlıca 1	Chrysotile	Eternit
6	Çamlı Yaylası	Chrysotile	Eternit
7	Narlıca 2	Asbest Bulunamamıştır	İzolasyon
8	Çamlı Yaylası 2	Asbest Bulunamamıştır	Sıva

Atık yönetimi ile ilgili bölgede yapılan tespitler

İnşaat ve yıkıntı atıklarının ayrıştırılması için planlanan döküm alanların seçim kriterleri teknik olarak uygun olmadığı görülmüştür, çalışma yaptığımız alanlarda özellikle seçilmemesi gereken bölgelerin döküm sahasına dönüştüğü görülmüştür.

Konutların, çadırların ve kamu kurumların (okulların, spor merkezlerinin...) yaklaşık 100 metre yakınında döküm sahasları tespit edilmiştir. Dere yatakları, orman arazileri, zeytinlikler, seralar, tarım arazileri ve su kaynaklarına çok yakın bölgeler döküm sahası olarak tercih edilmiştir. Bu durum bir yeni bir afetin göstergesidir.

Yaptığımız incelemelerde; İnşaat ve yıkıntı atıklarının taşınması, geçici depolama sahaslarında ayrıştırılması ve atıkların bertarafı süreçlerinde yapılan çalışmaların neredeyse tamamının mevzuatlara uyulmadan yapıldığı tespit edilmiştir.

Özellikle atık yönetimde çalışanlar ve bölgede yaşayan insanlar hiçbir şekilde kişisel koruyucu donanımları (asbestle çalışmalara uygun maske, tulum ve eldiven) kullanmamakta, çok ciddi halk sağlığı riskleri ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

Afet ve Atık yönetmeliklerin deprem bölgesinde dikkate alınmadığı, 25/01/2013 tarihli ve 28539 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğe hiçbir şekilde uyulmadığı tespit edilmiştir.

TMMOB

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Sonuç ve değerlendirme

-Bölgede yaşayan insanlar ve ekolojik yaşam alanlarının korunması için; dere yataklarına, orman arazilerine, tarım arazilerine ve su kaynaklarına yakın bölgelerin döküm sahası olarak planlanmasından vazgeçilmelidir. İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının standartlara uygun lokasyonlarda ve sızdırmaz zeminlere kavuşturulmuş depolama alanlarında depolanması sağlanmalıdır.

-İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının depolanması için Atıkların Düzenli Depolanması Dair Yönetmelik'te tariflenen II. sınıf düzenli depolama sahalarının en kısa sürede yapımına başlanmalıdır.

-Deprem bölgesinde yıkımla ilgili yapılan bütün çalışmalar asbest söküm uzmanları kontrolünde ve eğitilmiş personel tarafından yürütülmelidir. Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmeliğine ve Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğine uyulması sağlanmalıdır.

-Enkaz kaldırma ve atık yönetimi süreçlerinde çalışanların asbest liflerinden korunması için FFP3 maske, tulum (tyvek kategori 5/6) ve iş eldiveni kullanması sağlanmalı, denetimler yapılmalıdır.

-Asbest birinci sınıf kanserojen madde sınıfına giren bir malzemedir. Yapılan çalışmalar sonucunda asbeste maruz kalan insanlarda Asbestoz, Mezotelyoma, Akciğer kanseri (bronşiyal karsinom), Mide-bağırsak kanseri gibi hastalıklar uzun süreler sonrasında ortaya çıkıyor. Bölgede yaşayan halkın en az şekilde asbest liflerinden etkilenmesi için herkese enkaz çalışması sonlanana kadar FFP3 tipi toz maskesi verilmeli ve kullanımının sağlanması yapılmalıdır.

-İnşaat ve yıkıntı atıklarının taşınması, geçici depolama sahalarında ayrıştırılması ve atıkların bertarafı işlemlerinde, bilimsel teknik değerlendirmeler ve mevzuatlar dikkate alınmalıdır.

-Afet yönetimi yeni afetlere neden olmamalı, öncelikle halk sağlığı ve ekolojik yaşam alanlarının korunmasına özellikler dikkat edilmelidir.

Çevre Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

30 Mayıs 2023